

2020-12-14

Till Regeringen

Hemställan om bemyndigande för legitimerade tandhygienister att tillåtas utföra vissa estetiska injektioner i ansiktet

Sveriges Tandhygienistförening, STHF, en partipolitiskt obunden förening som organiserar landets tandhygienister, offentligt och privat anställda samt egna företagare. STHF har cirka 3600 medlemmar och är en del av SRAT, som är ett medlemsförbund i Saco.

Sammanfattning

En ny lag om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar (Ds 2019:20) *bilaga 1*, beräknas träda i kraft den 1 juli 2021. Med denna hemställan önskar STHF att regeringen, med stöd av denna lag, utfärdar ett bemyndigande för legitimerade tandhygienister att utföra vissa estetiska injektioner i ansiktet.

I lagtextens avsnitt rörande "Kompetenskrav på utförarna" 2.1, 8 § framgår att "Regeringen får meddela föreskrifter om att även annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska få utföra vissa estetiska kirurgiska och vissa estetiska injektionsbehandlingar samt under vilka förutsättningar det får göras".

Beskrivning av ärendet

Inom Socialdepartementet har en departementspromemoria utarbetats, Stärkt Skydd för den enskilde vid estetiska behandlingar – Ny lag om kirurgiska ingrepp och injektionsbehandlingar (Ds 2019:20). STHF förhåller sig i denna hemställan enbart till den del i promemorian som avser *estetiska injektioner*.

I lagförslaget föreslås att tre legitimerade yrkeskategorier ska ha rätt att inom lagen få utföra estetiska injektioner, läkare, tandläkare och sjuksköterskor. Lagens intention är att stärka skyddet för den enskilde vid estetiska behandlingar som kräver medicinsk kompetens och som kan medföra betydande hälsorisker.

STHF välkomnar den nya regleringen, vilket framgår av vårt remissvar, *bilaga 2*, och stöder till fullo alla de åtgärder som lagen omfattar, med ett undantag.

STHF menar att också tandhygienister bör ingå i den begränsade grupp av legitimationsyrken som får utföra dessa behandlingar. I den så kallade Skönhetsutredningen, SOU 2015:100, *bilaga 3*, förslags att "kroppsbehandlingar som innefattar injektioner direkt under huden (subkutana) eller djupare får endast utföras av legitimerad läkare, legitimerad tandläkare, legitimerad sjuksköterska eller legitimerad tandhygienist inom respektive kompetensområde. Med begreppet "inom respektive kompetensområde" avses det område inom vilket den legitimerade kan förväntas ha utvecklat formell och reell kompetens".

Sveriges Tandhygienistförening, STHF

Postadress

c/o SRAT
Box 1419
111 84 STOCKHOLM

Besöksadress

Malmskillnadsgatan 48, 5 tr
Organisationsnummer
802008-9812

Telefon

08-442 44 60

Telefax

08-442 44 80

E-post

info@tandhygienistforening.se

Hemsida

www.tandhygienistforening.se

Bankgiro

5845-1477

Utredningen ledde dock inte vidare och 2017 valde Socialdepartementet att slopa förslaget med hänvisning till att utredningen inte tydliggjorde gränsdragningen mellan konsument och patient. När vi nu har ett lagförslag på plats som motsvarar de krav man kan ställa på patientsäkerhet kan vi konstatera att tandhygienister inte föreslås omfattas av lagen.

STHF gavs inte tillfälle att inkomma med synpunkter under framtagandet av promemorian Ds 2019:20 vilket ledde till att legitimerade tandhygienister inte kom att omfattas av lagförslaget. STHF menar att gruppen tandhygienister har exkluderats på grund av okunskap om grundutbildningen för tandhygienister då det var först under 2019, som tandhygienistutbildningen obligatoriskt kom att omfatta 180 högskolepoäng, *bilaga 4* (180 hp har dock funnits tillgängligt alltsedan 1994 och under många år varit den dominerade bland studenterna). Andra intressenter, som inte självklart känner till tandhygienistens kompetensområden, har fått företräde i utredningen vilket kan ha bidragit till att tandhygienister exkluderats i lagförslaget.

Särskilda omständigheter att beakta

Utbildning i estetisk injektionsbehandling ingår inte i någon av grundutbildningarna för legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården/tandvården. Kompetens att utföra estetisk injektionsbehandling inhämtas av den enskilde utanför grundutbildningen. I legitimationsansvaret ingår att inte utföra arbetsuppgifter utan att ha tillräcklig kunskap i dessa. Verksamhetsansvarig ansvarar för hur verksamheter inom hälso-sjuk- och tandvård bedrivs och bedömer behandlarnas kompetens.

Tandhygienistens grundutbildning ger förutsättningar att tillgodogöra sig den utbildning som är nödvändig för att kunna utföra estetiska injektionsbehandlingar patientsäkert. Legitimerad tandhygienist får i sin utbildning kunskap om anatomi, känsliga vävnader och strukturer i kroppen, sjukdomstillstånd eller läkemedelsbehandlingar som innebär att särskild försiktighet ska iakttas eller som kan utgöra hinder för behandlingsåtgärder. I den formella kompetensen har den legitimerade tandhygienisten behov av, och kompetens för, att utföra injektion i munhålan. Dessa injektionsformer är:
Infiltrationsanestesi: blockering av superficiella, finare nervgrenar inom ett begränsat område.
Ledningsanestesi: blockering av större nervstam, varvid nervens distala förgreningsområde påverkas.

Sveriges Tandhygienistförening, STHF

Postadress

c/o SRAT
Box 1419
111 84 STOCKHOLM

Besöksadress

Malmskillnadsgatan 48, 5 tr
Organisationsnummer
802008-9812

Telefon

08-442 44 60
Telefax
08-442 44 80

E-post

info@tandhygienistforening.se
Hemsida
www.tandhygienistforening.se

Bankgiro

5845-1477

Den sjukdomsbehandling av parodontit, eller tandlossningssjukdom, som legitimerad tandhygienist utför innebär samma risk för skador hos patienter som de Socialdepartementet exemplifierar kan uppstå vid estetisk injektionsbehandling d.v.s. blödning, cirkulationspåverkan, allergisk reaktion av substanser, vävnadsskada, nervskada, infektion och överföring av resistenta bakterier. I den formella tandhygienistutbildningen ingår att hantera komplikationer av skilda slag via egna åtgärder eller genom att anlita andras kompetens. Det formella ledningsansvaret vid en tandvårdsklinik innebär alltid att en struktur för omhändertagande av komplikationer ska finnas på plats.

Det är standard att före varje behandling av patient hos tandhygienisten ta upp en aktuell anamnes.

En anamnes omfattar: orsak till besök, hur man själv upplever sitt munhälsotillstånd och allmänna tillstånd, läkarkontakt, sjukdomar, allergier/överkänslighet, medicinering, tobaksbruk, muntorrhet. En social anamnes omfattar även kontextuella aspekter som indirekt påverkar munhälsan, exempelvis varför en person önskar en estetisk behandling.

Utbildning till legitimerad tandhygienist ger de förutsättningar och förmågor som krävs för att hantera olika typer av komplikationer och biverkningar som kan uppträda som en följd av given behandling. I yrkesutövningen ingår att vid behov anlita den kompetens som krävs då den egna inte räcker till.

Tandhygienisten har en begränsad rätt att förskriva läkemedel, *Bilaga 5*.

STHFs mening är att grundutbildningen till tandhygienist ger förutsättningar att komplettera och tillgodogöra sig relevanta utbildningar för att utföra estetiska injektioner på ett patientsäkert sätt inom följande områden:

- Haka
- Marionettlinjer
- Käklinje
- Läppar
- Nasolabialveck
- Kindben
- Tear Trough
- Näsa
- Panna
- Glabella
- Tinningar

Sveriges Tandhygienistförening, STHF

Postadress

c/o SRAT
Box 1419
111 84 STOCKHOLM

Besöksadress

Malmskillnadsgatan 48, 5 tr
Organisationsnummer
802008-9812

Telefon

08-442 44 60

Telefax

08-442 44 80

E-post

info@tandhygienistforening.se

Hemsida

www.tandhygienistforening.se

Bankgiro

5845-1477

Tandhygienisten är i sin yrkesroll som anställd eller egenföretagare underordnad tandvårdslag, patientsäkerhetslag, patientskadelagen, patientdatalag o.s.v. Som legitimerad tandhygienist står man under Inspektionen för Vård och Omsorgs tillsyn.

Vården ska ske enligt vetenskap och beprövad erfarenhet, hålla god kvalitet och vara av god hygienisk standard.

Legitimerad tandhygienist som arbetar i egen verksamhet kan bedriva tandvård både som vårdgivare, verksamhetschef, Lex Maria-ansvarig och behandlare. Tandhygienist med egen verksamhet tecknar patientförsäkring och är skyldiga att säkerställa att nödvändig kompetens finns tillgänglig för att möta de olika behov av stöd som kan uppstå i en behandlingssituation.

STHF hemställer med anledning av ovanstående till regeringen att bemyndiga legitimerade tandhygienister att inom lagen Ds 2019:20 utföra vissa estetiska injektioner i ansiktet.

För Sveriges Tandhygienistförening

Yvonne Nyblom, ordförande STHF

Bilaga 1 – <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagratsremiss/2020/10/lag-om-estetiska-kirurgiska-ingrepp-och-estetiska-injektionsbehandlingar/>

Bilaga 2 – https://www.srat.se/globalassets/tandhygienisterna/dokument/remissvar_kir-ingr-och-estetiska-injektionsbehandlingar_ds-2019-20.pdf

Bilaga 3 - <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2015/11/sou-2015100/>

Bilaga 4 - <https://svenskorfattningssamling.se/sites/default/files/sfs/2018-06/SFS2018-1135.pdf>

Bilaga 5 - <https://www.lakemedelsverket.se/491631/globalassets/dokument/lagar-och-regler/hslf-fs/hslf-fs-2019-32.pdf> (Se sid 7 §8 samt bilaga 2)

Sveriges Tandhygienistförening, STHF

Postadress

c/o SRAT
Box 1419
111 84 STOCKHOLM

Besöksadress

Malmskillnadsgatan 48, 5 tr
Organisationsnummer
802008-9812

Telefon

08-442 44 60

Telefax

08-442 44 80

E-post

info@tandhygienistforening.se

Hemsida

www.tandhygienistforening.se

Bankgiro

5845-1477